

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v Bratislave, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Igora Belka a členov senátu Ing. JUDr. Miroslava Gavalca PhD. a JUDr. Eleny Berthotyovej PhD., v právnej veci žalobcu: **S., a.s.**, so sídlom H., právne zastúpeného JUDr. M., advokátom v B., proti žalovanému: **Inšpektorát práce Trnava**, so sídlom Jána Bottu č. 4, o preskúmanie zákonnosti protokolu žalovaného č. ITA/IBA-069-03-2.2/P-J42-07 zo dňa 17.5.2007, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trnave č. k. 14S/64/2007-161 zo dňa 30.4.2009, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trnave č. k. 14S/64/2007-161 zo dňa 30.4.2009 **p o t v r d z u j e** .

Žalobcovi sa náhrada trov konania **nepriznáva**.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Trnave napadnutým rozsudkom zamietol ako nedôvodnú (§ 250j ods. 1 OSP) žalobu o preskúmanie zákonnosti protokolu č. ITA/IBA-069-03-2.2/P-J42-07 zo dňa 17.5.2007 o vyšetrení príčin vzniku závažného pracovného úrazu, ktorým žalovaný nariadil organizácii S., a.s. B., závod A., odstrániť zistený nedostatok uvedený v bode 1c1/ protokolu

v termíne do 5 dní od jeho prevzatia. O trovách konania rozhodol krajský súd tak, že ich náhradu účastníkom nepriznal.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že krajský súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia žalovaného a konania mu predchádzajúceho dospel k názoru, že žaloba nie je dôvodná a rozhodnutie žalovaného je v súlade so zákonom.

Krajský súd dospel k záveru, že žalovaný správny orgán pri svojom rozhodovaní - vypracovaní protokolu postupoval v intenciách ustanovení zákona č. 124/2006 Z.z. a zákona č. 125/2006, v predmetnej veci si zadovážil dostatok skutkových podkladov, vo veci zistil skutočný stav a zo skutkových zistení vyvodil správny právny záver. Stotožnil sa so záverom žalovaného, že príčinou vzniku pracovného úrazu bolo nesprávne osadenie kovového rámu s bezpečnostnou sieťovinou v montážnom otvore pretože bolo bez akýchkoľvek pochybností preukázané, že práve neprichytenie kovového rámu do ostenia otvoru spôsobilo jeho vypadnutie pri montáži protipožiarnej dosky na otvor a následné prepadnutie poškodeného cez otvor do hĺbky cca 5 metrov. Za toto nesprávne osadenie zodpovedná vlastník stavby, teda žalobca, lebo jeho povinnosťou bolo vykonať kontrolu správneho uchytenia kovového rámu do ostenia pred uvedením stavebného objektu do užívania.

Proti rozsudku krajského súdu sa v zákonnej lehote odvolal žalobca žiadajúc, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zmenil, preskúmaný protokol zrušil a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie.

Žalobca v odvolaní namietal nedostatočne zistený skutkový stav veci, nedostatočné odôvodnenie rozsudku, nesprávne právne posúdenie veci, ako aj nezohľadnenie a nezaobranie sa žalobnými námietkami. Poukázal na ustanovenie § 18 ods. 1 a 3 zákona č. 124/2006 Z.z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o BOZP“) a na skutočnosť, že spoločnosť E.E., ako zhotoviteľ vykonávala práce pre žalobcu na základe riadne uzavretej zmluvy o dielo z 31.1.2005, ktorá zahŕňala aj dohody uzavreté podľa § 18 zákona o BOZP (dohodu o zodpovednosti za zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia na spoločnom pracovisku a dohodu o zabezpečení pracoviska na bezpečný výkon práce), z ktorých jednoznačne vyplýva, že na preukázateľne (zápisnične)

prevzatom pracovisku zodpovedá v plnom rozsahu za dodržiavanie predpisov BOZP a OPP dodávateľ. Žalobca krajskému súdu vyčítal, že na túto zmluvu vôbec nebral ohľad, nevykonával navrhovaný dôkaz a nezistil tak skutkový stav, čo malo vplyv aj na nesprávne právne posúdenie veci pri vyvodení zodpovednosti za vznik pracovného úrazu. Žalobca vytýkal žalovanému aj krajskému súdu, že neprihliadli ani na ďalšie skutkové okolnosti, a to, že pracovisko bolo pred začatím prác riadne a protokolárne odovzdané spoločnosti E.E. bez závad, o čom svedčí obojstranne podpísaný „Protokol o prevzatí staveniska“ zo dňa 8.2.2007.

Žalovaný v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalobcu poukázal na svoje predchádzajúce vyjadrenia v správnom aj v prvostupňovom súdnom konaní.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, odvolanie prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 OSP a jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z.) dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné. Rozsudok verejne vyhlásil dňa 11. októbra 2011 po tom, čo deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk najmenej päť dní vopred (§ 156 ods. 1 a 3 OSP).

Predmetom odvolacieho konania v danej veci bol rozsudok krajského súdu o zamietnutí žaloby, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti protokolu žalovaného správneho orgánu o vyšetrení príčin vzniku závažného pracovného úrazu obsahujúceho konštatovanie o zistenom porušení § 6 ods. 1 písm. d/ zákona o BOZP v nadväznosti na § 10 vyhl. č. 59/1982 Zb. v znení vyhl. č. 484/1990 Zb. v súvislosti s udalosťou (pracovným úrazom poškodeného) a uloženie opatrenia – povinnosti žalobcovi odstrániť zistený nedostatok uvedený v bode 1c1/ protokolu v určenom termíne a preto odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a v rámci odvolacieho konania aj napadnuté rozhodnutie (protokol) žalovaného najmä z hľadiska rozsahu a obsahu jeho preskúmateľnosti a vecnej správnosti záveru, ku ktorému dospel súd prvého stupňa.

V zmysle § 2 ods. 1 zákona č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len zákon) je inšpekcia práce dozor nad dodržiavaním právnych predpisov a záväzkov, ktoré vyplývajú z kolektívnych zmlúv, ako aj vyvodzovanie zodpovednosti za ich porušovanie.

Podľa § 3 zákona Štátnu správu v oblasti inšpekcie práce vykonávajú orgány štátnej správy, ktorými sú Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, Národný inšpektorát práce a inšpektoráty práce, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 7 ods. 1 veta prvá zákona **inšpektoráty práce sú orgány štátnej správy.**

Podľa § 12 ods. 2 zákona na základe výsledkov inšpekcie práce a podľa závažnosti zistených skutočností je inšpektor práce oprávnený

- a) navrhnúť technické, organizačné a iné opatrenia potrebné na zlepšenie zisteného stavu,
- b) nariadiť odstránenie zistených nedostatkov ihneď alebo v lehotách ním určených,**

Podľa § 14 ods. 2 zákona v protokole inšpektor práce navrhne opatrenia podľa § 12 ods. 2 písm. a), **uloží** opatrenia podľa § 12 ods. 2 písm. b) až i).

Podstatnou v tomto konaní, čo zdôraznil odvolací súd aj v pôvodnom zrušujúcom uznesení z 2.12.2008 je skutočnosť, že protokol (rozhodnutie) bol vydaný orgánom štátnej správy pri výkone jeho právomocí zverených mu osobitným zákonom, ktorý na základe zistenia porušenia povinností uložil žalobcovi v súlade s § 12 ods. 2 písm. b/ zákona povinnosť – odstrániť zistený nedostatok v určenom termíne a teda správny orgán predpísaným spôsobom autoritatívne zasiahol do právnej sféry žalobcu tým, že mu uložil povinnosť, ktorej prípadné nesplnenie môže následne viesť k uloženiu sankcie v zmysle § 19 zákona a takáto okolnosť v danom prípade zakladá podľa názoru odvolacieho súdu v zmysle § 244 ods. 3 OSP predpoklad pre jeho preskúmateľnosť súdom.

Uvedeným výrokom o uložení povinnosti správny orgán zákonom predpísaným spôsobom autoritatívne zasiahol do právnej sféry žalobcu, preto v tomto štádiu administratívneho postupu (kedy z dôvodu absencie právnej úpravy v zákone č. 125/2006 Z.z. o možnostiach podať proti uloženému opatreniu námietky a rozhodovaní o nich ako je tomu napr. v zákone č. 428/2002 Z.z. o ochrane osobných údajov /§ 46/ resp. zákon č. 251/2005 Sb. o inspekcii práce /§ 41/ bolo potrebné prieskum sústrediť najmä na preukázanie dôvodnosti a oprávnenosti takéhoto postupu.

Odvolačí súd zo spisu krajského súdu ako aj z administratívneho spisu žalovaného zistil, že spoločnosť E.E. vykonávala ako zhotoviteľ stavebné práce v J. pre žalobcu ako objednávateľa na základe zmluvy o dielo zo dňa 31.1.2005. Pri týchto prácach došlo k ťažkému pracovnému úrazu zamestnanca spoločnosti E. a.s. I., ktorý pri osádzaní protipožiarnej dosky do montážneho otvoru (z vonkajšej strany bol zabezpečený proti pádu osôb kovovou sieťovinou pripevnenou k rámu otvoru prostredníctvom skrutiek pevne zvarom) prepadol cez tento otvor aj napriek bezpečnostnej sieťovine a spadol do hĺbky cca 5 metrov.

V zmysle § 6 ods. 1 písm. d/ zákona o BOZP **zamestnávateľ je v záujme zaistenia bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci povinný zabezpečovať, aby pracoviská, komunikácie, pracovné prostriedky, materiály, pracovné postupy, výrobné postupy, usporiadanie pracovných miest a organizácia práce neohrozovali bezpečnosť a zdravie zamestnancov a na ten účel zabezpečovať potrebnú údržbu a opravy.**

Podľa § 10 vyhlášky Slovenského úradu bezpečnosti práce č. 59/1982 Zb., ktorou sa určujú základné požiadavky na zaistenie bezpečnosti práce a technických zariadení, výrobné a prevádzkové budovy sa musia udržiavať v stave, ktorý neohrozuje bezpečnosť osôb.

Podľa § 18 zákona o BOZP ak zamestnanci viacerých zamestnávateľov alebo fyzické osoby oprávnené na podnikanie plnia úlohy na spoločnom pracovisku tak, že môže byť ohrozená ich bezpečnosť alebo zdravie, je **spolupráca zamestnávateľov a týchto osôb pri prevencii, príprave a vykonávaní opatrení na zaistenie bezpečnosti a ochrany**

zdravia pri práci, koordinácia činností a vzájomná informovanosť súčasťou uzavretých zmlúv. Zmluva určí, kto z nich je povinný vytvoriť podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia zamestnancov na spoločnom pracovisku a v akom rozsahu (ods. 1).

Zamestnávateľ vykonávajúci montážne, opravárenské, stavebné a iné práce pre iné fyzické osoby a právnické osoby je povinný dohodnúť s objednávateľom prác zabezpečenie a vybavenie pracoviska na bezpečný výkon práce. Práce sa môžu začať až vtedy, keď je pracovisko náležite zabezpečené a vybavené (ods. 3).

Z obsahu pripojeného administratívneho spisu vyplýva, že podkladom pre určenie povinnosti žalobcovi bolo zistenie žalovaného ako orgánu dozoru, že v čase osádzania lemovacieho uholníka a bezpečnostnej sieťoviny (v rokoch 1980 až 1986) mal byť porušený technologický postup ich montáže zo strany právneho predchodcu žalobcu, lebo na rám z uholníka nebol osadený žiadny kotviaci prvok, prostredníctvom ktorého by bol rám pevne ukotvený v murive, osadený bol iba v povrchovej úprave omietky hrubej 2 až 3 mm a omietka bola niekoľkokrát natretá.

Časť stavebnej konštrukcie – kovová bezpečnostná sieťovina, skrutkami pripevnená do rámu z uholníka rozmerov 40 x 40 mm, ktorá vyplňala montážny otvor v miestnosti A 672/2 objektu 800 rozmerov 900 x 1100 mm, nebola bezpečne a dostatočne pevne pripevnená do ostenia, resp. do muriva a teda neplnila ochrannú funkciu proti pádu osôb, pričom pri osádzaní protipožiarnej dosky práve táto skutočnosť mala spôsobiť, že sa celá konštrukcia ochrannej sieťoviny aj s rámom odtrhla zo steny a spolu s ňou prepadol cez otvor aj poškodený pracovník.

Vzhľadom na zistenú skutočnosť nebolo možné žalovanému vyčítať, že v súlade s oprávnením priznaným mu zákonom uložil žalobcovi ako vlastníkovi stavby a objednávateľovi prác konkrétnu povinnosť (preventívneho charakteru t. j. s efektom

do budúcnosti), ktorá nadväzuje na povinnosť, ktorú mal aj v čase odovzdania pracoviska, čo nebolo sporné, pričom uložená povinnosť - odstrániť vytýkaný nedostatok konštatovaný v bode 1c1/ korešponduje s povinnosťou vyplývajúcou z ustanovenia § 10 vyhlášky Slovenského úradu bezpečnosti práce č. 59/1982 Zb., ktorou sa určujú základné požiadavky na zaistenie bezpečnosti práce a technických zariadení, **výrobné a prevádzkové budovy sa musia udržiavať v stave, ktorý neohrozuje bezpečnosť osôb**, na ktorú dôvodne odkazoval žalovaný, ako aj povinnosťou vyplývajúcou z ustanovenia § 18 ods. 3 zákona o BOZP ukladajúcou zamestnávateľovi vykonávajúcemu montážne, opravárenské, stavebné a iné práce pre iné fyzické osoby a právnické osoby dohodnúť s objednávatelom prác **zabezpečenie a vybavenie pracoviska na bezpečný výkon práce**, s tým, že práce sa môžu začať až vtedy, keď je pracovisko náležite zabezpečené a vybavené, ktorej existenciu žalobca nepoprel.

Je potrebné zdôrazniť, že na základe citovaných ustanovení vyvodená povinnosť, ktorej sa žalobca nemôže zbaviť, má charakter preventívneho opatrenia v dôsledku zistenia (v čase jeho vydania) konkrétnych skutočností ohrozujúcich bezpečnosť a zdravie bezpečnosti pracovníkov a v tomto štádiu preskúmaného postupu žalovaného neznamená konečné ustálenie jeho zodpovednosti (s následným uložením sankcie) autoritatívnym spôsobom formou správneho rozhodnutia za porušenie povinností na úseku bezpečnosti a ochrane zdravia pracovníkov, o ktorej sa, ako vyplýva z odôvodnenia rozsudku súdu prvého stupňa, rozhodovalo v samostatnom správnom konaní (rozhodnutím žalovaného č. R 159/2007/SE zo 14.12.2007 v spojení s rozhodnutím Národného inšpektorátu práce Košice č. S/O-10/2008-2.1s), presahujúcim rozsah predmetu tohto preskúmavacieho konania, preto námietky žalobcu vytýkajúce v tomto konaní nesprávne právne posúdenie jeho zodpovednosti za vznik pracovného úrazu nepovažoval odvolací súd za relevantné .

Z uvedených dôvodov, pokiaľ súd prvého stupňa posúdil postup žalovaného, ktorým v zmysle opatrenia uložil žalobcovi povinnosť odstrániť zistený nedostatok ako dôvodný a v súlade so zákonom a v dôsledku toho žalobu zamietol, odvolací súd považoval jeho rozhodnutie vo výroku za vecne správne a preto ho v súlade s ustanovením § 219 ods. 1 OSP potvrdil.

Pretože žalobca bol v konaní neúspešný súd mu v zmysle § 246c ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1 v spojení s § 250k ods. 1 OSP náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 11. októbra 2011

JUDr. Igor Belko, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Ľubica Kavivanovová